Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Guzun Corneliu
Dosarul nr. 3a-1861/25
2-23128161-02-3a-28052025

D E C I Z I E
dispozitiv

17 decembrie 2025 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință publică, apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 05 decembrie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea de contencios administrativ înaintată de Autoritatea Națională de Integritate împotriva Consiliului și Primăriei com. Fîrlădeni r-nul Căușeni, Malîi Oleg și SRL „Farlad-Agro” cu privire la constatarea nulității actului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 05 decembrie 2024 și se emite o nouă decizie, prin care:

Acțiunea de contencios administrativ înaintată de Autoritatea Națională de Integritate împotriva Consiliului și Primăriei com. Fîrlădeni r-nul Căușeni, Malîi Oleg și SRL „Farlad-Agro” cu privire la constatarea nulității a actului administrativ, se admite.

Se anulează actului de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale din 03.08.2020 în privința SRL „Farlad-Agro”, emis de Comisia pentru Situații Excepționale a com. Fîrlădeni r-nul Căușeni.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Guzun Corneliu
Dosarul nr. 3a-1861/25
2-23128161-02-3a-28052025

D E C I Z I E

17 decembrie 2025 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

examinând în ședință publică, apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 05 decembrie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea de contencios administrativ înaintată de Autoritatea Națională de Integritate împotriva Consiliului și Primăriei com. Fîrlădeni r-nul Căușeni, Malîi Oleg și SRL „Farlad-Agro” cu privire la constatarea nulității actului administrativ,

a c o n s t a t a t :

Pretențiile reclamantului

La data de 23 august 2023 Autoritatea Națională de Integritate a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Fîrlădeni, Consiliul sătesc Fîrlădeni, Malîi Oleg și SRL „Farlad-Agro”, solicitând declararea nulității absolute a actului de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale din 03

august 2020 în privința SRL „Farlad-Agro”.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, conform art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, este abilitată să efectueze controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inclusiv constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Potrivit art. 17 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate este persoana angajată în această funcție prin concurs și care este responsabil de efectuarea controlului a averii și al intereselor personale, cu privire la respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

În continuare susține că la data de 15 februarie 2022, reclamanta a emis actul de constatare nr. 46/20, prin care s-a constat că Malîi Oleg, exercitând mandatul de consilier în Consiliul comunal Fârlădeni raionul Căușeni, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat prin nesoluționarea și neinformarea în termen de 3 zile de la data constatării în scris, Autoritatea Națională de Integritate, despre situațiile de conflict de interese real în care s-a aflat și respectiv prin încheierea directă a actelor juridice, în care are interese personale.

Autoritatea precizează că conform actului de constatare nr.46/20 din 15 februarie 2022, emis în privința lui Malîi Oleg, consilier în Consiliul comunal Fârlădeni raionul Căușeni, s-a constat că ultimul a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin faptul că în calitate de membru a comisiei extraordinare pentru situații excepționale, nu a informat, nu a soluționat și a admis consumarea conflictelor de interese la semnarea actului de constatare a pagubelor cauzate de calamității naturale din 03 august 2020 în privința SRL „Farlad-Agro”, în cadrul căreia deține calitatea de administrator și asociat cu cota de participare ce constituie 25%, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Indică, că potrivit art. 36 alin. (1) al Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5), afectate nemijlocit de acesta.

Potrivit art. 39 alin. (7) al aceleași Legi, prevederile secțiunii 1 din prezentul capitol cu privire la efectele actului de constatare se aplică în mod corespunzător actelor cu privire la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

În corespundere cu art. 35 alin.(4) al aceleași Legi, actul de constatare rămâne definitiv la expirarea termenului de contestare menționat la art. 36 alin. (1) sau, dacă este contestat, în momentul în care hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Reclamanta, cu titlu de precizare, notează că actul de constatare nr. 46/20 din 15 februarie 2022, comportă caracter definitiv, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău -

dosar nr. 3-105/2022, încheierea Curții Supreme de Justiție - dosar nr. 3ra-1042/2022.

În continuare reține prevederile art. 39 alin.(4) lit. b) al aceleași Legi, în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea se adresează în instanța de judecată pentru declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile restricțiile și limitările, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.

Potrivit art. 7 alin. (2) lit. f) al aceleași Legi, în domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, Autoritatea adresează instanței de judecată cereri privind constatarea nulității absolute a actului administrativ emis/adoptat sau a actului juridic încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe, sau a deciziei luate cu încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, stabilită printr-un act de constatare definitiv.

Totodată potrivit art. 15 alin. (1) și (2) al Legii nr. 133 privind declararea averii și intereselor personale, actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate personal sau prin intermediul unei persoane terțe într-o situație de conflict de interese real sunt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazului în care anularea acestora ar aduce daune interesului public. Autoritatea Națională de Integritate adresează instanței de judecată cereri privind constatarea nulității absolute a actelor administrative emise/adoptate sau actelor juridice încheiate, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese în condițiile Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Cererea privind constatarea nulității absolute poate fi depusă și de către persoanele care se consideră lezate în drepturi ca urmare a unui conflict de interese.

Potrivit art. 327 alin. (1) Cod civil, actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general (nulitate absolută).

Potrivit art. 328 alin. (1) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atât pe cale de acțiune, cât și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces.

Raportând circumstanțele speței la normele de drept menționate supra, constată cu certitudine că, în speță, actul de constatare nr. 46/20 din 15 februarie 2022 este definitiv, iar actul juridic încheiate de către pârâtul Malîi Oleg, consilier în Consiliul comunal Fîrlădeni raionul Căușeni, în privința agentului economic SRL „Farlad Agro”, este lovit de nulitate absolută, ca urmare al încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, prin ce a adus prejudiciu interesului public.

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 05 decembrie 2024, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Autoritatea Națională de Integritate, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului

La data de 24 decembrie 2024 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*) Autoritatea Națională de Integritate a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 05 decembrie 2024, iar la 25 aprilie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ*), a depus apel motivat solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii în partea casată cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea apelului declarat s-a invocat că instanța nu a elucidat pe deplin toate temeiurile legale invocate și a aplicat eronat normele de drept material și procedural care vin în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept.

Susține apelantul că potrivit informațiilor din dosarul de control cu privire la Malîi Oleg, s-a stabilit că acesta, în calitate de membru al Comisiei pentru Situații Excepționale a comunei Fîrlădeni, raionul Căușeni, a semnat acte administrative în privința SRL „Farlad-Agro” și anume dosarele cod SF/2103CS0791 (ajutor umanitar extern acordat de România agricultorilor afectați de seceta din 2020) și SF/2012CS4713 (ajutor financiar pentru compensarea parțială a prejudiciului cauzat de seceta din 2020 la cultura porumbului și pregătirea solului pentru recolta anului 2021), precum și despre Actul de constatare a pagubelor cauzate de calamitățile naturale din 03 august 2020.

În temeiul acestor acte, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a transferat în contul SRL „Farlad-Agro”, conform ordinului de plată nr. 8159 din 02 octombrie 2020, suma de 1 092 240 lei.

Totodată, conform răspunsului Agenției Servicii Publice nr. 10404 din 01 noiembrie 2021, s-a constatat că Malîi Oleg figurează în cadrul SRL „Farlad-Agro” în calitate de administrator și asociat, deținând o cotă de participație de 25%.

La 15 februarie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a emis Actul de constatare nr. 46/20, prin care a reținut că Malîi Oleg, exercitând mandatul de consilier în Consiliul local Fîrlădeni, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, prin nesoluționarea și neinformarea în termen a Autorității despre existența unui conflict de interese real, precum și prin încheierea actelor juridice în care avea interese personale.

Astfel, la 23 august 2023, Autoritatea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Fîrlădeni, Consiliului sătesc Fîrlădeni, a lui Malîi Oleg și SRL „Farlad-Agro”, solicitând constatarea nulității actului administrativ, însă prin

hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 05 decembrie 2024 acțiunea a fost respinsă.

Referitor la argumentul instanței de fond potrivit căruia actul ar fi fost emis de un organ colegial, iar Malîi Oleg doar ar fi participat la adoptarea acestuia, s-a susținut că legea nu distinge între emiterea unipersonală și participarea colegială atunci când există un conflict de interese real. Potrivit art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese subzistă și atunci când persoana participă la luarea unei decizii în care are interese patrimoniale. Prin urmare, chiar și participarea la adoptarea unui act colegial, în condiții de conflict de interese, viciază procedura și afectează validitatea actului.

Autoritatea a reținut că prin actul de constatare, s-a stabilit existența conflictului de interese a lui Malîi Oleg la adoptarea actului de constatare a pagubelor din 03 august 2020, în temeiul căruia SRL „Farlad-Agro", societate în care acesta deține funcția de administrator și o cotă de 25%, a beneficiat de compensații în sumă de 1.092.240 lei și de ajutor umanitar constând în 12.652,8 litri de motorină. Aceste aspecte au fost confirmate prin hotărârea irevocabilă a instanțelor de judecată.

S-a susținut că instanța de fond nu a analizat rolul efectiv și influența exercitată de Malîi Oleg în cadrul comisiei și nu a administrat probatoriul necesar pentru a stabili dacă participarea sa a influențat decizia colegială. De asemenea, s-a arătat că, într-o cauză ce vizează interesul public, instanța avea obligația de a manifesta un rol activ în administrarea probelor.

Argumentele părților în ședința de judecată

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantei – Ungureanu Valentina, a susținut integral cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia precum a fost formulată.

Reprezentantul intimatului SRL „Farlad-Agro" – Malîi Oleg, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

Reprezentanții Consiliului și Primăriei com. Fîrlădeni r-nul Căușeni nu s-au prezentat, dar au solicitat examinarea cauzei în lipsă, astfel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, coroborat cu art. 218 Cod administrativ, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa părților absente.

Aprecierea instanței de apel

- *Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ:*

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispoziția art. 207 alin. (2) Cod administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

La caz, analizând lucrările cauzei în coroborare cu înscrisurile dosarului administrativ, instanța de apel atestă că nu s-a constatat că: ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau; la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ; acțiunea nu a fost semnată și depusă de Autoritatea Națională de Integritate, iar reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Având în vedere că în procesul examinării cererii de apel, nu au fost constatate circumstanțe care să determine inadmisibilitatea acțiunii, etapa verificării admisibilității fiind depășită, Completul consideră că litigiul urmează a fi examinat în fond, prin aprecierea argumentelor invocate și a probatoriului administrat.

- *Cu referire la fondul cauzei de contencios administrativ:*

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar, Completul judiciar statuează că apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate este întemeiat și în raport cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, urmează a fi admis, iar hotărârea instanței de fond, casată integral, cu emiterea unei noi hotărâri din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, conform art. 219 alin. (1) - (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor

înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Potrivit art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, în conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedura civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 122 alin. (1) din Cod, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din înscrisurile atașate cauzei și dosarul administrativ se atestă că la data de 03 august 2020, de către membrii Comisiei pentru Situații Excepționale a comunei Fîrlădeni, raionul Căușeni și anume: - Vengher Sergiu, Mustață Lilia, Malîi Oleg, Cuzicov Anatolii și Greadcenco Anatolii, a fost emis actul de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale în privința SRL „Farlad-Agro”.

La data de 15 februarie 2022 de către Autoritatea Națională de Integritate a fost emis Actul de constatare nr. 46/20 prin care s-a decis: „*se constată că Malîi Oleg, exercitând mandatul de consilier în Consiliul local Fîrlădeni raionul Căușeni, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nesoluționarea și neinformarea în termen de 3 zile de la data de constatării, în scris Autoritatea Națională de Integritate, despre situațiile de conflict de interese real în care s-a aflat și respectiv prin încheierea directă a actelor juridice în care are interese personale*”.

Totodată, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2022 (*rămasă în vigoare după încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 noiembrie 2022*), s-a

respins acțiunea înaintată de Malîi Oleg împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr. 46/20 din 15 februarie 2022.

Astfel, Autoritatea Națională de Integritate a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Fîrlădeni, Consiliul sătesc Fîrlădeni, Malîi Oleg și SRL „Farlad-Agro", solicitând declararea nulității absolute a actului de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale din 03 august 2020 în privința SRL „Farlad-Agro".

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea din 05 decembrie 2024, Judecătoria Chișinău sediul Centru a respinsă ca neîntemeiată, acțiunea înaintată de Autoritatea Națională de Integritate.

Analizând înscrisurile dosarului, în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de apel ajunge la concluzia că hotărârea instanței de fond este neîntemeiată, adoptată cu aprecierea eronată a materialelor și normelor relevante speței, reieșind din următoarele motive.

Potrivit art. 7 alin. (2) lit. a) și f) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 „*cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*", în domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, Autoritatea: a) constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; f) adresează instanței de judecată cereri privind constatarea nulității absolute a actului administrativ emis/adoptat sau a actului juridic încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe, sau a deciziei luate cu încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, stabilită printr-un act de constatare definitiv.

Dispoziția art. 39 alin. (1) lit. b), alin. (7) din Legea citată stipulează că, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate, după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Prevederile secțiunii 1 din prezentul capitol cu privire la efectele actului de constatare se aplică în mod corespunzător actelor privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Conform art. 35 alin. (4) al aceleiași Legi, actul de constatare rămâne definitiv la expirarea termenului de contestare menționat la art. 36 alin. (1) sau, dacă este contestat, în momentul în care hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

În context, potrivit art. 2 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 „*privind declararea averii și a intereselor personale*", privind declararea averii și intereselor personale, conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influenta exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor si responsabilităților ce îi revin potrivit legii: interes personal este orice

interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Conform art. 12 alin. (3) din Legea citată, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ. să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influenta exercitarea imparțială si obiectivă a mandatului. a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea menționată, privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Potrivit art. 15 alin. (1) și (2) din aceeași lege, actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate personal sau prin intermediul unei persoane terțe într-o situație de conflict de interese real sunt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazului în care anularea acestora ar aduce daune interesului public. Autoritatea Națională de Integritate adresează instanței de judecată cereri privind constatarea nulității absolute a actelor administrative emise/adoptate sau actelor juridice încheiate, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese în condițiile Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 „*cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*”. Cererea privind constatarea nulității absolute poate fi depusă și de către persoanele care se consideră lezate în drepturi ca urmare a unui conflict de interese. Astfel, instanța de judecată conchide că, actele administrative emise personal sau prin intermediul unei persoane terțe, într-o situație de conflict de interese real sunt lovite de nulitate absolută.

În completare, reieșind din prevederile art. 39 alin.(4) lit. b) al aceleași Legi, în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea se adresează în instanța de judecată pentru declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile restricțiile și limitările, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.

Suplimentar, potrivit art. 327 alin. (1) Cod civil, actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general (nulitate absolută).

La caz, instanța de judecată constată cu certitudine că de către Autoritatea Națională de Integritate, în privința lui Malîi Oleg, a fost emis un act de constatare definitiv, prin care s-a constatat că, ultimul, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nesoluționarea și neinformarea în termen de 3 zile de la data de constatării, în scris Autoritatea Națională de Integritate, despre situațiile de conflict de interese real în care s-a aflat și respectiv prin încheierea directă a actelor juridice în care are interese personale.

Or, examinând materialele cauzei, instanța de apel reține că Malîi Oleg avea calitatea de subiect al declarării și implicit, obligația de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese și al incompatibilităților, conform cadrului normativ aplicabil.

De altfel, Completul de judecată consideră irelevant aspectul invocat de prima instanță cu referire la faptul că Actul de constatare a pagubelor ar fi fost emis de un organ colegial, iar Malîi Oleg ar fi avut doar o participare formală, or, asemenea interpretare este contrară spiritului și literei legii, deoarece, normele incidente nu disting între emiterea unipersonală și participarea în cadrul unui organ colegial atunci când este vorba despre existența unui conflict de interese real.

Astfel, în sensul art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real subzistă inclusiv în situația în care persoana participă la luarea unei decizii în care are interese patrimoniale, chiar dacă nu este autorul exclusiv al actului.

Prin urmare, adoptarea colegială a actului nu înlătură viciul de legalitate, în măsura în care un membru al organului deliberativ, aflat în conflict de interese, participă la procesul decizional, or, votul, influența sau contribuția sa la formarea voinței organului colegial afectează imparțialitatea procedurii și implicit, validitatea actului administrativ.

De asemenea, instanța de apel reține o abordare greșită a primei instanțe în privința constatării conflictului de interese, prin prisma faptul că participarea subiectului declarării la luarea unei decizii ce vizează o persoană juridică cu care are raporturi patrimoniale, nu ar constitui temei de nulitate absolută, or din actul de constatare rezultă că Malîi Oleg a admis un conflict de interese în calitate de membru al Comisiei pentru Situații Excepționale a comunei Fîrlădeni, raionul Căușeni, la adoptarea Actului de constatare a pagubelor cauzate de calamitățile naturale din 03 august 2020, prin care au fost acordate compensații în sumă de 1 092 240 lei și ajutor umanitar în cantitate de 12.652,8 litri de motorină către SRL „Farlad-Agro”, societate în cadrul căreia acesta deținea funcția de administrator și o cotă de participație de 25%.

Mai mult, aceste împrejurări au fost confirmate prin hotărârea irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2022, prin urmare, instanța de apel consideră că atunci când se invocă un viciu de legalitate ce ține de imparțialitatea procesului decizional, analiza instanței trebuie să se concentreze prioritar asupra legalității actului, iar nu

asupra oportunității menținerii efectelor sale patrimoniale, fapt care atrage nemijlocit și netemeinicia aspectului sesizat de prima instanță.

Instanța de apel respinge și raționamentul potrivit căruia anularea actului ar fi contrară principiului continuității proceselor de susținere a dezvoltării agriculturii și mediului rural, reglementat prin Legea nr. 71/2023, or, principiul continuității subvenționării nu poate prevala asupra principiului legalității și al integrității în exercitarea funcției publice. Continuitatea politicilor publice presupune aplicarea lor în conformitate cu legea, nu menținerea unor acte emise cu încălcarea regimului conflictelor de interese.

A admite contrariul ar echivala cu consacrarea unei excepții de la legalitate în materia gestionării fondurilor publice, ceea ce este inadmisibil într-un stat de drept. Protecția interesului public nu se reduce la menținerea efectelor financiare ale unui act, ci implică, în primul rând, garantarea unui proces decizional transparent, imparțial și lipsit de interese personale.

În consecință, instanța de apel apreciază că argumentele invocate de instanța de fond cu privire la pretinsa lipsă de substanță a pretențiilor formulate de Autoritatea Națională de Integritate sunt neîntemeiate, întrucât acestea ignoră caracterul esențial al încălcării constatate și impactul acesteia asupra legalității actului administrativ.

În circumstanțele menționate, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate, a casa integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 05 decembrie 2024, emițând o nouă decizie, cu privire la admiterea acțiunii reclamantului.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 05 decembrie 2024 și se emite o nouă decizie, prin care:

Acțiunea de contencios administrativ înaintată de Autoritatea Națională de Integritate împotriva Consiliului și Primăriei com. Fîrlădeni r-nul Căușeni, Malîi Oleg și SRL „Farlad-Agro” cu privire la constatarea nulității a actului administrativ, se admite.

Se anulează actului de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale din 03.08.2020 în privința SRL „Farlad-Agro”, emis de Comisia pentru Situații Excepționale a com. Fîrlădeni r-nul Căușeni.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei